

EBA/GL/2024/08

19. kesäkuuta 2024

Ohjeet, jotka on annettu asetuksen (EU) 2023/1114 45 artiklan 8 kohdan nojalla

stressitestiskenaarioiden yhteisten
viiteparametrien vahvistamiseksi
asetuksen (EU) 2023/1114 45 artiklan
4 kohdassa tarkoitettuja
likviditeettistressitestejä varten

1. Noudattamista ja ilmoittamista koskevat velvoitteet

Ohjeiden asema

1. Tämä asiakirja sisältää ohjeita, jotka on annettu asetuksen (EU) N:o 1093/2010¹ 16 artiklan nojalla. Asetuksen (EU) N:o 1093/2010 16 artiklan 3 kohdan mukaan toimivaltaisten viranomaisten ja finanssilaitosten on kaikin tavoin pyrittävä noudattamaan ohjeita.
2. Ohjeissa esitetään Euroopan pankkiviranomaisen näkemys Euroopan finanssivalvojen järjestelmässä toteutettavista asianmukaisista valvontakäytännöistä tai siitä, miten unionin lainsäädäntöä tulisi soveltaa tietyllä alalla. Asetuksen (EU) 2023/1114² 3 artiklan 1 kohdan 35 alakohdassa määriteltyjen toimivaltaisten viranomaisten, joihin näitä ohjeita sovelletaan, tulisi noudattaa ohjeita sisällyttämällä ne tarpeen mukaan valvontakäytäntöihinsä (esim. muuttamalla oikeudellisia lähtökohtia tai valvontamenettelyjä).

Raportointivaatimukset

3. Asetuksen (EU) N:o 1093/2010 16 artiklan 3 kohdan nojalla toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava Euroopan pankkiviranomaiselle viimeistään 30.09.2024, noudattavatko ne tai aikovatko ne noudattaa näitä ohjeita tai syyt niiden noudattamatta jättämiseen. Jos ilmoitusta ei toimiteta tähän määräaikaan mennessä, Euroopan pankkiviranomainen katsoo, etteivät toimivaltaiset viranomaiset noudata ohjeita. Ilmoitukset lähetetään EPV:n verkkosivustolla olevalla lomakkeella, jonka viitteeksi merkitään ”EBA/GL/2024/08”. Ilmoituksen voi lähettää ainoastaan henkilö, jolla on asianmukaiset valtuudet ilmoittaa ohjeiden noudattamisesta toimivaltaisen viranomaisen puolesta. Myös ohjeiden noudattamista koskevista muutoksista on ilmoitettava EPV:lle.
4. Ilmoitukset julkaistaan EPV:n verkkosivustolla 16 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1093/2010, annettu 24 päivänä marraskuuta 2010, Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan pankkiviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/78/EY kumoamisesta (EUVL L 331, 15.12.2010, s. 12).

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/1114, annettu 31 päivänä toukokuuta 2023, kryptovarojen markkinoista sekä asetusten (EU) N:o 1093/2010 ja (EU) N:o 1095/2010 ja direktiivien 2013/36/EU ja (EU) 2019/1937 muuttamisesta (EUVL L 150, 9.6.2023).

2. Sisältö, soveltamisala ja määritelmät

Sisältö

5. Näissä ohjeissa vahvistetaan asetuksen (EU) 2023/1114 45 artiklan 8 kohdan mukaisesti kyseisen asetuksen 45 artiklan 4 kohdassa tarkoitettuun likviditeettistressitestaukseen sisällytettävien stressitestiskenaarioiden yhteiset viiteparametrit.

Soveltamisala

6. Näitä ohjeita sovelletaan merkittävien omaisuusreferenssitokenien liikkeeseenlaskijoihin ja sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitoksiin, jotka laskevat liikkeeseen sähkörahatokeneja (asetuksen (EU) 2023/1114 58 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti, sellaisina kuin ne on määritelty kyseisen asetuksen 3 artiklan 1 kohdan 6 ja 7 alakohdassa, ja muihin kuin merkittäviin liikkeeseenlaskijoihin, kun kotijäsenvaltion toimivaltainen viranomainen sitä vaatii mainitun asetuksen 35 artiklan 4 kohdan ja 58 artiklan 2 kohdan mukaisesti (jäljempänä näissä ohjeissa viitataan näihin yhteisesti 'ART:ien/EMT:ien liikkeeseenlaskijat').

Keitä ohjeet koskevat

7. Nämä ohjeet on osoitettu asetuksen (EU) 2023/1114 3 artiklan 1 kohdan 35 alakohdassa määritellyille toimivaltaisille viranomaisille, joihin näitä ohjeita sovelletaan.
8. Nämä ohjeet on osoitettu myös asetuksen (EU) 2023/1114 3 artiklan 1 kohdan 10 alakohdassa määritellyille liikkeeseenlaskijoille, joihin näitä ohjeita sovelletaan ja jotka laskevat liikkeeseen seuraavia:
 - a) mainitun asetuksen 3 artiklan 1 kohdan 6 alakohdassa määritellyt omaisuusreferenssitokenit (omaisuusreferenssitokenien (ART) liikkeeseenlaskijat) ja
 - b) sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitokset, jotka laskevat liikkeeseen mainitun asetuksen 3 artiklan 1 kohdan 7 alakohdassa määritellyt sähköisen rahan tokenit (sähköisen rahan tokenien (EMT) liikkeeseenlaskijat).

3. Täytäntöönpano

Voimaantulopäivä

9. Nämä ohjeet tulevat voimaan 30.09.2024 Euroopan pankkiviranomaisen verkkosivustolla kaikilla EU:n virallisilla kielillä.

4. Ohjeet stressitestiskenaarioiden yhteisistä viiteparametreistä likviditeettistressitestauksessa.

4.1 Yleinen säännös

10. Asetuksen (EU) 2023/1114 45 artiklan 4 kohdan toisen alakohdan mukaisesti ART:ien/EMT:ien liikkeeseenlaskijoiden tulisi arvioida 4.2 kohdan mukaiset riskit ottaen huomioon sääntelyn muutokset ja markkinasuuntaukset sekä makrotalouden vähimmäisolosuhteet ja soveltaa 4.3 kohdan mukaista menetelmää, mukaan lukien stressitestiskenaarioiden parametrit, ottaen huomioon kaikki tarjotut omaisuusreferenssitokenit ja sähkörahatokenit ja niihin liittyvät toiminnot.

4.2 Arvioitavat riskit

4.2.1 Lunastusriski

11. ART:ien/EMT:ien liikkeeseenlaskijoiden on arvioitava stressiolosuhteissa alttiutta lunastustoimeksiantoihin minä tahansa ajankohtana.

12. Edellä olevan 11 kohdan soveltamiseksi ART:ien/EMT:ien liikkeeseenlaskijoiden tulisi ottaa huomioon kaikki seuraavat näkökohdat: tokenin haltijoiden profiili (vähittäis- tai tukkukauppa mukaan lukien), tokenin tyyppi (myös onko se merkittävä vai ei), referenssiomaisuuserän tyyppi (esim. virallinen valuutta tai muu), liikkeeseenlaskijan ominaispiirteet (esim. luottolaitos tai muu), aiemmat kokemukset lunastustoimeksiannoista ja omaisuusreservin maturiteettiprofiili. Liikkeeseenlaskijat voivat ottaa huomioon muita näkökohtia, joita ne pitävät arvioinnin kannalta merkityksellisinä.

13. ART:ien/EMT:ien liikkeeseenlaskijoiden on arvioitava tarve täydentää asetuksen (EU) 2023/1114 36 artiklan 4 kohdan mukaisesti prosenttiosuuksia omaisuusreserveissä, joiden jäljellä oleva maturiteetti on enintään yksi tai viisi työpäivää, kun asiaankuuluvaa delegoitua asetusta sovelletaan, arvioimalla 99 prosentin luottamusväli suhteessa keskimääräiseen lunastettuun määrään pahimmissa tapauksissa, kun jäljellä oleva maturiteetti on 1 tai 5 päivää, bruttoulosvirtausten perusteella niiden erityisten historiallisten havaintojen perusteella.

4.2.2 Luottolaitoksiin tehtyihin talletuksiin liittyvä riski

14. ART:ien/EMT:ien liikkeeseenlaskijoiden tulisi arvioida stressiolosuhteissa mahdollista tilannetta, jossa luottolaitoksissa omaisuusreservin osana olevien talletusten määrään ei päästä välittömästi käsiksi.

15. Kohdan 14 soveltamiseksi ART:iien/EMT:iien liikkeeseenlaskijoiden tulisi ottaa huomioon kaikki seuraavat seikat: i) talletusvastapuolen luottoluokka ja likviditeetti-profiili; ii) vastapuolten ja säilyttäjien keskittymät; iii) talletuksen sijainti; iv) talletuksen maturiteetti; v) talletukseen liittyvät mahdolliset vakuudet (mukaan lukien määrä, tyyppi tai laatu) ja vi) kaikki muut riskitekijät, joita ei vaadita asetuksen (EU) 2023/1114 36 artiklan 4 kohdan nojalla mutta joita ne voivat pitää merkityksellisinä tämän riskin kannalta.

4.2.3 Markkinariski ja volatilitteetti

16. ART:iien/EMT:iien liikkeeseenlaskijoiden tulisi arvioida stressiolosuhteissa, ovatko lisälikviditeettivaatimukset tarpeen, jotta voidaan kattaa omaisuusreservin markkinariski sekä sen valuuttaerot, volatilitteetti ja korrelaatio suhteessa yhteen referenssiomaisuuseristä, ottaen huomioon niihin liittyvät suojausjohdannaiset ja ylivakuudet, jotka on asetettu joko asetuksen (EU) 2023/1114 36 artiklan 4 kohdan määritelmän mukaisesti, sen jälkeen, kun asianomaista delegoitua asetusta aletaan soveltaa, tai muun toimivaltaisen viranomaisen/valvojan pyynnöstä tai vapaaehtoisesti.
17. ART:iien/EMT:iien liikkeeseenlaskijoiden tulisi ottaa huomioon tapaukset, joissa käytössä olevan ylivakuuden määrittämiseen käytetään historiallista laskentamenetelmää (johon viitataan edellisessä kohdassa), joka perustuu tarkastelujaksoon, jonka aikana ei ole ilmennyt stressitilannetta. Tällaisissa tapauksissa tulisi esimerkiksi harkita pidempiä ajanjaksoja, joihin sisältyy stressitilanteita, tai ottaa huomioon stressioletuksia.

4.2.4 Kelluttamiseen liittyvä riski

18. ART:iien/EMT:iien liikkeeseenlaskijoiden tulisi arvioida riski, että ART:iien/EMT:iien markkina-arvo poikkeaa referenssiomaisuuserän markkina-arvosta ja se, tarvitaanko kyseisen eron pienentämiseksi lisää likviditeettivaatimuksia.

4.3 Menetelmät

4.3.1 Likviditeettistressitestaus

19. ART:iien/EMT:iien liikkeeseenlaskijoiden tulisi verrata stressiolosuhteissa omaisuusreservin painotettua kokonaismäärää ART:iien/EMT:iien referenssinä olevien omaisuuserien varojen painotettuun kokonaismäärään.
20. 19 kohdan soveltamiseksi ART:iien/EMT:iien liikkeeseenlaskijoiden tulisi laskea omaisuusreservin painotettu kokonaismäärä kertomalla kunkin omaisuusreservissä olevan omaisuuserän markkina-arvo asianmukaisella stressikertoimella (painotus). Kun kyse on omaisuuseristä, jotka eivät ole myyntikelpoisia (kuten käteinen tai talletukset luottolaitoksissa), ART:iien/EMT:iien liikkeeseenlaskijoiden tulisi käyttää määrää, joka on kerrottu asianmukaisella stressikertoimella.

21. Kyseinen tokenien referenssinä olevien omaisuuserien painotettu kokonaismäärä saadaan kertomalla kyseisten omaisuuserien markkina-arvo asiaankuuluvalla stressikertoimella. Virallisten valuuttojen referenssinä olevien ART:ien/EMT:ien rahallinen arvo lasketaan referenssiomaisuuserien painotettuna määränä.
22. Omaisuusreservin vaje likviditeettistressitestauksessa syntyy, kun omaisuusreservin painotettu kokonaismäärä on pienempi kuin tokenien referenssinä olevien omaisuuserien painotettu määrä stressiolosuhteissa.

4.3.2 Stressitestiskenaarioiden yhteisten viiteparametrien määrittely

23. ART:ien/EMT:ien liikkeeseenlaskijoiden tulisi kalibroida ja määrittää oleelliset stressitekijät kullekin omaisuusreservin omaisuuserälle ja ART:ien/EMT:ien referenssinä oleville omaisuuserille erilaisissa stressiskenaarioissa ja eri aikahorisonteilla, mukaan lukien yksi päivä, viisi päivää, 30 päivää ja yksi vuosi.
24. ART:ien/EMT:ien liikkeeseenlaskijoiden tulisi käyttää stressikertoimien kalibroinnissa aiempia havaintoja (niiden omia havaintoja sekä markkinatapahtumista tehtyjä havaintoja) ja asiantuntija-arvioita. ART:ien/EMT:ien liikkeeseenlaskijoilla tulisi olla historiadokumentaatio havaintosarjoista ja yksityiskohtaiset perustelut asiantuntija-arvioille, jotka osoittavat kalibroinnin asianmukaisuuden.
25. Tietyn omaisuuslajin stressikerroin tulisi muodostaa ottaen huomioon omaisuuslajin kannalta merkityksellisten riskitekijöiden ja parametrien yhdistelmä eri stressitilanteissa/-skenaarioissa sekä idiosynkraattisesta että koko markkinaa koskevasta näkökulmasta. Shokkien vakavuus on määritettävä kyseessä olevan stressiskenaarion vakavuuden (mukaan lukien aikahorisontti) perusteella. Sen vuoksi samalle omaisuusluokalle voidaan johtaa erilaisia stressikertoimia kutakin skenaariota varten.
26. Omaisuusreservin kuhunkin omaisuuserään sovellettavan stressikertoimen on oltava alle 100 prosenttia. Referenssiomaisuuseriin sovellettavan stressikertoimen tulisi olla yli 100 prosenttia, jos tokeneilla ei ole referenssinä virallisia valuuttoja.
27. Stressikertoimien määrittämisessä ART:ien/EMT:ien liikkeeseenlaskijoiden tulisi arvioida kaikki seuraavat parametrit ja ottaa huomioon näiden ohjeiden 4.2 kohdassa esitetyt riskit. ART:ien/EMT:ien liikkeeseenlaskijat voivat myös ottaa huomioon muita asiaankuuluvia parametreja ja riskejä, joita ei ole jo otettu huomioon ja jotka eivät ole ristiriidassa näissä ohjeissa esitettyjen parametrien ja riskien kanssa.

a) Omaisuusreservin stressikerrointen kalibrointiin liittyvät parametrit

28. Määritettäessä seuraaviin omaisuusreservin omaisuuseriin kohdistuvia stressikertoimia ART:ien/EMT:ien liikkeeseenlaskijoiden tulisi ottaa stressiolosuhteissa huomioon kaikki seuraavat parametrit:

a. **Luottolaitoksissa olevat talletukset:**

- i. talletuksia vastaanottavan laitoksen luottoluokka ja odotukset laiminlyönneistä
- ii. asetetun vakuuden luottokelpoisuus ja likviditeetti, jos talletus on vakuudellinen
- iii. talletuksen vastaanottavan laitoksen keskittymä
- iv. erääntymisajat ja varhaisen peruuttamisen vaihtoehdot ja
- v. arvopapereilla toteutettavista rahoitustoimista, erityisesti takaisinostosopimuksista, aiheutuva uusimisriski, kun rahaa saadaan muita kuin likvidejä varoja vastaan³.

b. **Hyödykkeet:**

- i. missä määrin omaisuusreservi toisintaa tokenien referenssinä olevia omaisuuseriä ja
- ii. mahdollinen toimitusriski ja siihen liittyvät kustannukset, jos lunastus tapahtuu fyysisesti.

c. **Maksuvalmiusvaatimuksen tason 1 likvidit varat, joihin sovelletaan 0 %:n arvonleikkauksia [komission delegoidun asetuksen (EU) 2015/61 mukaisesti] ja, kun asianomaista delegoitua asetusta sovelletaan, asetuksen (EU) 2023/1114 38 artiklan 5 kohdan mukaisesti määritetyt erittäin likvidit rahoitusvälineet:**

- i. painotettu keskimääräinen jäljellä oleva maturiteetti/kesto, jotta voidaan ottaa huomioon niiden mahdollinen herkkyys korkoriskille ja siihen liittyvälle volatiliteetille
- ii. maariskipreemio, jotta voidaan ottaa huomioon niihin liittyvä volatiliteetti
- iii. keskittymä liikkeeseenlaskijan mukaan
- iv. arvopaperin (hallinnoijan) sijainti, jotta voidaan ottaa huomioon nopean siirron mahdolliset haasteet ja
- v. tietyn arvopaperin markkina-arvon kehitys, jotta voidaan arvioida sen volatiliteetti ja korrelaatio suhteessa referenssiomaisuuseriin.

³ Likvidit varat on ymmärrettävä siten kuin ne on määritelty Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 täydentämisestä luottolaitosten maksuvalmiusvaatimuksen osalta 10 päivänä lokakuuta 2014 annetun komission delegoidun asetuksen (EU) 2015/61 3 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuiksi tason 1 varoiksi tai tason 2 varoiksi (EUVL L 011 17.1.2015, s. 1).

d. **Maksuvalmiusvaatimuksen tason 1 katetut joukkolainat [komission delegoidun asetuksen (EU) 2015/61 mukaisesti] ja, kun asianomaista delegoitua asetusta sovelletaan, asetuksen (EU) 2023/1114 38 artiklan 5 kohdan mukaisesti määritetyt erittäin likvidit rahoitusvälineet:**

- i. vaaditut maksuvalmiusvaatimuksen arvonleikkaukset
- ii. painotettu keskimääräinen jäljellä oleva maturiteetti/kesto, jotta voidaan ottaa huomioon niiden mahdollinen herkkyys korkoriskille ja siihen liittyvälle volatiliteetille
- iii. niiden prosenttiosuus omaisuusreservistä
- iv. keskittymä liikkeeseenlaskijan mukaan
- v. arvopaperin (hallinnoijan) sijainti, jotta voidaan ottaa huomioon nopean siirron mahdolliset haasteet
- vi. tietyn arvopaperin markkina-arvon kehitys, jotta voidaan arvioida sen volatiliteetti ja korrelaatio suhteessa referenssiomaisuuseriin.

e. **Muut erittäin likvidit rahoitusvälineet, kun sovelletaan asianomaista delegoitua asetusta, kuten asetuksen (EU) 2023/1114 38 artiklan 5 kohdassa tarkemmin säädetään:**

- i. vaaditut maksuvalmiusvaatimuksen arvonleikkaukset
- ii. painotettu keskimääräinen jäljellä oleva maturiteetti/kesto, jotta voidaan ottaa huomioon niiden mahdollinen herkkyys korkoriskille ja siihen liittyvälle volatiliteetille
- iii. niiden prosenttiosuus omaisuusreservistä
- iv. keskittymä liikkeeseenlaskijan mukaan
- v. arvopaperin (hallinnoijan) sijainti, jotta voidaan ottaa huomioon nopean siirron mahdolliset haasteet ja
- vi. tietyn arvopaperin markkina-arvon kehitys, jotta voidaan arvioida sen volatiliteetti ja korrelaatio suhteessa referenssiomaisuuseriin.

b) Parametrit, jotka liittyvät referenssiomaisuuserien stressikerrointen kalibrointiin

29. Tokenien referenssinä olevien omaisuuserien stressikerrointen määrittelyssä ART:ien/EMT:ien liikkeeseenlaskijoiden tulisi ottaa stressiolosuhteissa huomioon kaikki seuraavat parametrit:

- i. omaisuusreservin markkina-arvon volatiliteetti- ja jakautumisindikaattorit (kuten omaisuusreservin markkina-arvon keskiarvo, kvartiilit ja jakautuminen)
- ii. volatiliteetti- ja jakautumisindikaattorit referenssinä olevien omaisuuserien osalta (kuten referenssinä olevien omaisuuserien markkina-arvon keskiarvo, kvartiilit ja jakautuminen)
- iii. idiosynkraattiset stressikertoimet (kuten likviditeetti, liikkeeseenlaskijan vakavaraisuus)
- iv. markkinoiden laajuiset stressitekijät (kuten rahoitusjärjestelmän tai kryptoekosysteemin stressikertoimet, tokenin hinnan ja tokenin referenssinä olevan omaisuuserän markkina-arvon välisten poikkeamien määrä ja suuruus).